

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. lapkričio 10 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Pamatinis sprendimas 2005/212/TVR – Taikymas – Piniginės baudos skyrimas juridiniam asmeniui už mokestinių skolų nesumokėjimą – Sąvoka „konfiskavimas“ – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 48, 49 ir 52 straipsniai – Baudžiamojo pobūdžio sankcijos – Nekaltumo prezumpcijos, nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo ir proporcingumo principai – Teisė į gynybą – Baudžiamosios sankcijos skyrimas juridiniam asmeniui už šio juridinio asmens atstovo padarytą nusikalstamą veiką – Dėl šio atstovo nebaigtas vykdyti ir tuo pačiu metu vykdomas baudžiamasis procesas – Proporcingumas“

Byloje C-203/21

dėl *Okrashen sad – Burgas* (Burgaso apygardos teismas, Bulgarija) 2021 m. kovo 12 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2021 m. kovo 31 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą baudžiamojoje byloje prieš

DELTA STROY 2003,

dalyvaujant

Okrashna prokuratura – Burgas,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. Lycourgos (pranešėjas), teisėjai L. S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin ir O. Spineanu-Matei,

generalinis advokatas P. Pikamäe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas Europos Komisijos, atstovaujamos M. Wasmeier ir I. Zaloguin,

susipažinęs su 2022 m. birželio 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: bulgarų.

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2005/212/TVR dėl nusikalstamu būdu įgytų lėšų, nusikaltimo priemonių ir turto konfiskavimo (OL L 68, 2005, p. 49) 4 ir 5 straipsnių ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 49 straipsnio išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant bylą prieš DELTA STROY 2003 EOOD (toliau – *Delta Stroy*), kurioje siekiama šiai bendrovei skirti piniginę baudą už su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) susijusį baudžiamąjį nusižengimą, kuriuo kaltinama jos vadovė ir atstovė.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Pamatinis sprendimas 2005/212

- 3 Pamatinio sprendimo 2005/212 1 straipsnyje „Sąvokų apibrėžimai“ numatyta:

„Šiame pamatiniame sprendime:

- „pajamos“ – bet kokia ekonominė nauda, gauta iš nusikaltimų. Jos gali būti bet kokios turto formos, kaip apibrėžta kitoje įtraukoje,
- „turtas“ apima bet kaip apibrėžtą turtą, ir materialų arba nematerialų, kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą ir teisinius dokumentus, patvirtinančius nuosavybės teisę arba interesą į tokį turtą,
- „nusikaltimo priemonės“ – bet koks turtas, visas arba iš dalies kuriuo nors būdu naudojamas arba planuojamas panaudoti nusikaltimo arba nusikaltimų padarymui,
- „konfiskacija“ – tai byloje dėl nusikaltimo arba nusikaltimų teismo numatyta turto galutinio atėmimo bausmė arba priemonė,

<...>“

- 4 Šio pamatinio sprendimo 2 straipsnyje „Konfiskavimas“ nustatyta:

„1. Kiekviena valstybė narė imasi būtinų priemonių, kad galėtų konfiskuoti visas arba dalį nusikaltimo priemonių ir lėšų, įgytų iš nusikaltimų, už kuriuos baudžiama laisvės atėmimu daugiau kaip vieneriems metams, arba turtą, kurio vertė atitinka tokias lėšas.

2. Mokesčių teisės pažeidimų atvejais valstybės narės gali naudoti kitas nei baudžiamąsias procedūras, skirtas iš pažeidėjo atimti nusikalstamu būdu įgytas lėšas.“

- 5 Minėto pamatinio sprendimo 4 straipsnyje „Teisės gynimo priemonės“ nustatyta:
„Kiekviena Šalis [Kiekviena valstybė narė] imasi reikalingų priemonių užtikrinti, kad suinteresuotos šalys, kurioms taikomos 2 ir 3 straipsniuose numatytos priemonės, turėtų veiksmingas priemones apginti savo teises.“
- 6 To paties pamatinio sprendimo 5 straipsnyje „Garantijos“ nustatyta:
„Šis pamatinis sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius principus, visų pirma įskaitant nekaltumo prezumpciją, kaip įtvirtinta Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje.“

Pamatinis sprendimas 2005/214/TVR

- 7 2005 m. vasario 24 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2005/214/TVR dėl abipusio pripažinimo principo taikymo finansinėms baudoms (OL L 76, 2005, p. 16) 1 straipsnyje „Sąvokų apibrėžimai“ nustatyta:

„Šiame pamatiniame sprendime:

<...>

b) „finansinė bauda“ – tai prievolė sumokėti:

- i) sprendime nustatytą pinigų sumą, priėmus apkaltinamąjį nuosprendį už nusikaltimą;

<...>

Į finansinę baudą neįeina:

- nutartys dėl nusikaltimo priemonių ar nusikalstamu būdu įgytų pajamų konfiskavimo,

<...>“

Direktyva 2014/42/ES

- 8 2014 m. balandžio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/42/ES dėl nusikaltimų priemonių ir pajamų iš nusikaltimų įšaldymo ir konfiskavimo Europos Sąjungoje (OL L 127, 2014, p. 39) 2 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) pajamos – bet kokia iš nusikalstamos veikos tiesiogiai ar netiesiogiai gauta ekonominė nauda; jas gali sudaryti bet kokios formos turtas ir jos apima visas vėliau reinvestuotas ar transformuotas tiesiogines pajamas ir materialinę naudą;
- 2) turtas – bet kokios rūšies materialus arba nematerialus, kilnojamasis arba nekilnojamasis turtas ir teisiniai dokumentai ar raštai, patvirtinantys nuosavybės teisę arba teisę į tokį turtą;

<...>

4) konfiskavimas – dėl nusikalstamos veikos teismo paskirtas galutinis turto paėmimas;

<...>“

9 Šios direktyvos 14 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„[1998 m. gruodžio 3 d. Bendrieji veiksmai 98/699/TVR, Tarybos priimti remiantis Europos Sąjungos sutarties K.3 straipsniu dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, išaldymo, areštavimo ir konfiskavimo (OL L 333, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 97)], Pamatinio sprendimo 2001/500/TVR 1 straipsnio a punktas ir 3 bei 4 straipsniai ir Pamatinio sprendimo 2005/212/TVR 1 straipsnio pirmos keturios įtraukos bei 3 straipsnis pakeičiami šia direktyva valstybėms narėms, kurioms ši direktyva yra privaloma, nedarant poveikio tų valstybių narių pareigoms, susijusioms su tų pamatinių sprendimų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais.“

Bulgarijos teisė

„Zann“

10 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos *Zakon za administrativnite narushenia i nakazania* (Įstatymas dėl administracinių nusižengimų ir sankcijų) (DV, Nr. 92, 1969 m. lapkričio 28 d., toliau – *Zann*) yra 4 skyrius „Baudžiamosios administracinės sankcijos juridiniams asmenims ir individualiems verslininkams“, kuriame yra šio įstatymo 83, 83a, 83b straipsniai ir 83d–83g straipsniai.

11 Šio įstatymo 83 straipsnyje nustatyta:

„(1) <...> Įstatyme, dekrete, Ministrų Tarybos nutarime ar savivaldybės įsakyme numatytais atvejais juridiniams asmenims ir individualiems verslininkams už įsipareigojimų valstybei ar savivaldybei nevykdymą vykdant veiklą gali būti skiriama piniginė bauda.

(2) Ankstesnėje dalyje nurodyta sankcija skiriama šiame įstatyme nustatyta tvarka, jei atitinkamame norminiame akte nenurodyta kitaip.“

12 To paties įstatymo 83a straipsnyje numatyta:

„(1) Juridiniam asmeniui, kuris praturtėjo arba gali praturtėti iš nusikalstamos veikos, numatytos Baudžiamojo kodekso 255 <...> straipsnyje, taip pat iš bet kokios nusikalstamos veikos, padarytos organizuotos nusikalstamos grupės nurodymu arba vykdant jos sprendimą, kurią padarė:

1) asmuo, turintis teisę priimti sprendimus juridinio asmens vardu,

2) asmuo, atstovaujantis juridiniam asmeniui,

3) asmuo, išrinktas į juridinio asmens kontrolės ar priežiūros organą, arba

4) <...> darbuotojas arba tarnautojas, kuriam juridinis asmuo pavedė atlikti tam tikrą užduotį, jeigu atliekant šią užduotį arba dėl šios užduoties padaryta nusikalstama veika,

skiriama iki 1 000 000 BGN (apie 511 000 EUR), bet ne mažesnė kaip gautos naudos dydžio piniginė bauda, jei gauta nauda yra turinio pobūdžio <...>

(2) Pinigine bauda taip pat skiriama juridiniam asmeniui, neturinčiam buveinės Bulgarijos Respublikos teritorijoje, jeigu 1 dalyje nurodytas nusikaltimas buvo padarytas Bulgarijos Respublikos teritorijoje.

(3) Piniginė bauda juridiniam asmeniui skiriama net ir tais atvejais, kai 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodyti asmenys kurstė arba bendrininkavo darant juose nurodytas nusikalstamas veikas, net kai nusikalstama veika nutrūko pasikėsimo stadijoje.

(4) Piniginė bauda skiriama neatsižvelgiant į tai, ar asmenys, dalyvavę darant 1 dalyje nurodytą nusikalstamą veiką, iš tikrųjų traukiami baudžiamojon atsakomybėn.

(5) <...> Tiesioginė ar netiesioginė nauda, kurią juridinis asmuo gavo iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytos nusikalstamos veikos, paimama valstybės naudai, jeigu ji neturi būti grąžinta arba atlyginta, arba paimta Baudžiamojo kodekso nustatyta tvarka. Jei daiktas ar turtas, kuris yra nusikalstamos veikos dalykas, dingo arba buvo perleistas, priteisiama suma, atitinkanti jo vertę levais (BGN).

<...>“

13 *Zann* 83b straipsnyje nustatyta:

„(1) 83a straipsnyje nurodytas procesas pradedamas motyvuotu prokuroro, kompetentingo tirti bylą ar atitinkamos nusikalstamos veikos bylos medžiagą, prie atitinkamo juridinio asmens buveinės vietos *Okrazhen sad* (apygardos teismas, Bulgarija) siūlymu, o 83a straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais – *Sofiyski gradski sad* (Sofijos miesto teismas, Bulgarija):

1) <...> pateikus teismui kaltinamąjį aktą, nutarimą, kuriuo siūloma atleisti nusikalstamą veiką padariusį asmenį nuo baudžiamosios atsakomybės ir skirti jam administracinę sankciją, arba susitarimą dėl bausmės,

<...>

(2) Siūlyme turi būti <...>:

1) aprašyta nusikalstama veika, nurodytos jos padarymo aplinkybės ir paašškintas tiesioginis nusikalstamos veikos ir juridinio asmens gautos naudos ryšys,

2) nurodytas naudos pobūdis ir dydis,

3) juridinio asmens pavadinimas, veikla, buveinė ir adresas,

4) juridinio asmens atstovo asmens duomenys,

5) asmenų, kaltinamų nusikalstamos veikos padarymu arba nuteistų už ją, asmens duomenys,

6) rašytinių dokumentų, patvirtinančių 1 ir 2 punktuose nurodytas aplinkybes, aprašas arba jų patvirtintos kopijos,

- 7) asmenų, kuriems reikia įteikti šaukimus į teismą, sąrašas,
- 8) jo parengimo data ir vieta, taip pat prokuroro pavardė, pareigos ir parašas.

<...>

14 Šio įstatymo 83d straipsnyje nustatyta:

„<...>

(2) Teismo kolegija, kurią sudaro vienas teisėjas, nagrinėja siūlymą viešame teismo posėdyje, kuriame dalyvauja prokuroras ir į kurį šaukiamas juridinis asmuo.

(3) Tinkamai šaukimą į teismą gavusio juridinio asmens atstovo neatvykimas nėra kliūtis nagrinėti bylą.

(4) Teismas renka įrodymus savo iniciatyva arba šalių prašymu.

(5) Teismas nagrinėja bylą ir, remdamasis surinktais įrodymais, įvertina:

- 1) ar atitinkamas juridinis asmuo gavo neteisėtos naudos,
- 2) ar yra ryšys tarp nusikalstamą veiką padariusio asmens ir juridinio asmens,
- 3) ar yra ryšys tarp nusikalstamos veikos ir juridinio asmens gautos naudos,
- 4) koks yra naudos pobūdis ir dydis ir ar ji yra turtinė.

(6) Teismas priima sprendimą:

- 1) skirti piniginę baudą, [arba]
- 2) neskirti piniginės baudos.

(7) 6 dalies 1 punkte nurodytame sprendime turi būti:

- 1) juridinio asmens duomenys,
- 2) duomenys, susiję su naudos kilme, pobūdžiu ir verte,
- 3) paskirtos piniginės baudos dydis,
- 4) turto, kuris tam tikrais atvejais konfiskuojamas valstybės naudai, aprašymas,
- 5) bylinėjimosi išlaidų nustatymas.

<...>“

15 Minėto įstatymo 83e straipsnyje nustatyta:

„(1) Dėl pagal 83d straipsnio 6 dalį priimto *Okrazhen sad* (apygardos teismas) sprendimo per 14 dienų nuo jo paskelbimo šalims *Apelativen sad* (apeliacinis teismas) gali būti paduotas [nubausto asmens] apeliacinis skundas arba [prokuroro] protestas.

(2) Byla nagrinėjama viešame posėdyje, kuriame dalyvauja prokuratūra. Juridinis asmuo taip pat kviečiamas į posėdį.

(3) Byloje <...> priimtini tik rašytiniai įrodymai.

(4) *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas) priima sprendimą, kuriuo gali:

1) panaikinti *Okrazhen sad* (apygardos teismas) sprendimą ir grąžinti bylą nagrinėti iš naujo, jeigu per procesą pirmojoje instancijoje buvo padaryta esminių proceso taisyklių pažeidimų,

2) panaikinti *Okrazhen sad* (apygardos teismas) sprendimą ir skirti piniginę baudą,

3) panaikinti *Okrazhen sad* (apygardos teismas) sprendimą ir neskirti piniginės baudos,

4) pakeisti *Okrazhen sad* (apygardos teismas) sprendimą,

5) patvirtinti *Okrazhen sad* (apygardos teismas) sprendimą.

(5) *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas) sprendimas yra galutinis.“

16 *Zann* 83f straipsnis suformuluotas taip:

„<...>

(1) *Okrazhen sad* (apygardos teismas) arba *Apelativen sad* (apeliacinis teismas) priimto ir įsiteisėjusio sprendimo procesas gali būti atnaujintas, jeigu:

1) įsiteisėjusiu sprendimu ar nuosprendžiu nustatoma, kad tam tikri rašytiniai įrodymai, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas, yra netikri arba juose pateikta klaidinga informacija,

2) įsiteisėjusiu sprendimu ar nuosprendžiu nustatoma, kad teisėjas, prokuroras, proceso šalis ar byloje dalyvavęs asmuo padarė nusikalstamą veiką, susijusią su jų dalyvavimu procese,

3) įsiteisėjus sprendimui skirti juridiniam asmeniui piniginę baudą, 83a straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose nurodytas asmuo buvo išteisintas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu arba prokuroras nutraukė sustabdytą ikiteisminį tyrimą Baudžiamojo proceso kodekso 24 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytais atvejais,

4) įsiteisėjus sprendimui, paaiškėja aplinkybės ir įrodymai, kurie nebuvo žinomi šaliai ir teismui ir kurie turi esminę reikšmę bylai,

5) Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimu buvo pripažintas Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos pažeidimas, kuris yra labai svarbus bylai;

6) vykstant procesui padarytas esminis procesinių taisyklių pažeidimas.

(2) Prašymas atnaujinti procesą gali būti pateiktas per šešis mėnesius nuo tada, kai sužinoma apie tam įtakos turinčią aplinkybę, o 1 dalies 6 punkte nurodytais atvejais – nuo tada, kai įsiteisėja *Okrazhen sad* (apygardos teismas) arba *Apelativen sad* (apeliacinis teismas) sprendimas.

(3) Prašymas atnaujinti procesą nesustabdo įsiteisėjusio sprendimo vykdymo, nebent teismas nuspręstų kitaip.

(4) Prašymą atnaujinti procesą gali pateikti:

1) apygardos prokuratūros prokuroras,

2) juridinis asmuo, kuriam skirta piniginė bauda.

(5) Prašymą dėl proceso atnaujinimo nagrinėja tos teisminės apygardos, kurioje yra įsiteisėjusi sprendimą priėmusi institucija, *Apelativen sad* [(apeliacinis teismas)].

(6) Prašymas *Apelativen sad* (Apeliacinis teismas) nagrinėjamas trijų teisėjų kolegijos. Jei prašymas susijęs su *Apelativen sad* [(apeliacinio teismo)] sprendimu, prašymą dėl proceso atnaujinimo nagrinėja kita to *Apelativen sad* [(apeliacinio teismo)] kolegija.

(7) Byla nagrinėjama viešame teismo posėdyje, dalyvaujant prokurorui. Juridinis asmuo taip pat kviečiamas į posėdį.

(8) Jei *Apelativen sad* (apeliacinis teismas) mano, kad prašymas yra pagrįstas, jis panaikina sprendimą ir grąžina bylą nagrinėti iš naujo, nurodydamas procesinę veiksmą, nuo kurio reikia atnaujinti nagrinėjimą.“

17 Šio įstatymo 83g straipsnyje nustatyta:

„83b ir 83d–83f straipsniuose neregamentuotiems klausimams taikomos Baudžiamojo proceso kodekso nuostatos.“

Baudžiamasis kodeksas

18 *Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas) 255 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Tas, kas siekdamas išvengti didelių mokesčių skolų apskaičiavimo ar sumokėjimo:

<...>

2) nurodo savo deklaracijoje melagingus arba neteisingus duomenis,

3) neišrašo sąskaitos faktūros arba kito apskaitos dokumento,

<...>

baudžiamas laisvės atėmimu nuo vieno iki šešerių metų ir bauda iki 2 000 BGN.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 19 ZK yra Burgase (Bulgarija) įsteigtos bendrovės *Delta Stroy* direktorė ir atstovė. 2019 m. rugpjūčio 5 d. ZK buvo apkaltinta įvykdžiusi tęstinę nusikalstamą veiką, kai vengė didelių mokesčių skolų, kurių bendra suma siekė 11 388,98 BGN (apie 5 800 EUR); ši suma atitinka už tris mokestinius laikotarpius, t. y. 2009 m. kovo, balandžio ir liepos mėn., mokėtiną PVM. Ši nusikalstama veika numatyta Baudžiamojo kodekso 255 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose. Šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikimo dieną ši baudžiamoji byla tebebuvo nagrinėjama *Okrazhen sad – Burgas* (Burgaso apygardos teismas, Bulgarija).
- 20 2020 m. gruodžio 9 d. prokuroras tame pačiame teisme pasiūlė per atskirą procesą skirti bendrovei *Delta Stroy* piniginę baudą pagal *Zann* 83a ir paskesnius straipsnius, motyvuodamas tuo, kad ji gavo turtinės naudos iš ZK padarytos nusikalstamos veikos. Prie šio siūlymo buvo pridėtas dėl ZK surašytas kaltinamasis aktas.
- 21 *Okrazhen sad – Burgas* (Burgaso apygardos teismas) kyla abejonių dėl *Zann* 83a ir paskesnių straipsnių, pagal kuriuos teismas baudžiamojoje byloje gali skirti juridiniam asmeniui piniginę baudą už nusikalstamą veiką, dėl kurios tuo pačiu vyksta dar galutinai nepasibaigęs baudžiamasis procesas, atitiktis Pamatiniam sprendimui 2005/212 ir Chartijos 49 straipsnyje įtvirtintam nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principui.
- 22 Šis teismas visų pirma primena, kad ankstesnėje reikšmingų *Zann* nuostatų redakcijoje buvo numatyta, kad piniginė bauda juridiniam asmeniui už fizinio asmens padarytą nusikalstamą veiką, susijusią su to juridinio asmens veikla, gali būti skiriama tik po to, kai teismo sprendimas, kuriuo fizinis asmuo buvo nuteistas, įgyja *res judicata* galią. Tačiau pakeitus šias nuostatas toks reikalavimas nenumatytas.
- 23 Minėtas teismas paaiškina, kad šioje byloje lygiagrečiai vyksta dvi procedūros: viena – dėl ZK tariamai padaryto mokestinio nusikaltimo pagal Baudžiamojo kodekso 255 straipsnio 1 dalį, kita – dėl *Delta Stroy*, siekiant šiai bendrovei pagal *Zann* 83a ir paskesnius straipsnius skirti piniginę baudą, kurios dydis atitiktų iš šio nusikaltimo gautą turtinę naudą. Šis teismas pažymi, kad *Zann* nenumatyta galimybė sustabdyti pagal jos 83a ir paskesnius straipsnius pradėtą procesą, kol bus baigta ZK iškelta baudžiamoji byla.
- 24 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, jog tai, kad juridiniam asmeniui už padarytą nusikalstamą veiką skiriama piniginė bauda, kurios dydis atitinka naudą, kurią šis asmuo gavo ar būtų galėjęs gauti iš nusikalstamos veikos, reiškia visų ar dalies iš nusikalstamos veikos gautų pajamų konfiskavimą, kaip tai suprantama pagal Pamatinio sprendimo 2005/212 2 straipsnio 1 dalį.
- 25 Antra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas primena, kad Chartijos 49 straipsnyje įtvirtintas nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principas, pagal kurį draudžiama skirti sankciją, kol nenustatytas nusikalstamos veikos padarymo faktas. Kalbant apie *Zann*, pažymėtina, kad klausimas, ar fizinis asmuo iš tikrųjų padarė pažeidimą, nėra vienas iš veiksmų, kuriuos pagal šio įstatymo 83d straipsnio 5 dalį turi įvertinti baudžiamąją bylą nagrinėjantis teismas, kad galėtų skirti baudžiamąją sankciją juridiniam asmeniui.

- 26 Taigi pagal *Zann* 83a ir paskesnius straipsnius praktiškai būtų galima skirti baudą juridiniam asmeniui, remiantis vien tik šio juridinio asmens atstovui ir vadovui pareikšto kaltinimo dėl konkretaus nusikaltimo, kurio tikrumas dar nenustatytas įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu, elementais.
- 27 Šiomis aplinkybėmis *Okrazhen sad – Burgas* (Burgaso apygardos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar [Pamatinio sprendimo 2005/212] 4 ir 5 straipsniai ir [Chartijos] 49 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos leidžiamas valstybės narės teisės aktas, pagal kurį nacionalinis teismas tokioje byloje, kaip pagrindinė, gali skirti juridiniam asmeniui sankciją už konkrečią nusikalstamą veiką, kai dar nėra konstatuota, kad ta veika buvo padaryta, nes ji yra neužbaigto tuo pačiu metu vykstančio baudžiamojo proceso dalykas?
2. Ar [Pamatinio sprendimo 2005/212] 4 ir 5 straipsniai ir [Chartijos] 49 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad pagal juos leidžiama valstybės narės teisės norma, pagal kurią nacionalinis teismas tokioje byloje, kaip pagrindinė, gali skirti juridiniam asmeniui už konkrečią nusikalstamą veiką sankciją, nustatydamas, kad šios sankcijos dydis atitinka naudos, kuri galėtų būti gauta iš konkrečios nusikalstamos veikos, kurios padarymas dar nekonstatuotas, nes ji yra neužbaigto vienu metu vykstančio baudžiamojo proceso dalykas, dydį?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

Pirminės pastabos

- 28 Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, vykstant SESV 267 straipsnyje įtvirtintai nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrai, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų šiam išspręsti nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Teisingumo Teismas iš tiesų turi išaiškinti visas Sąjungos teisės nuostatas, kurių reikia nacionaliniams teismams, kad jie išspręstų nagrinėjamas bylas, net jei šios nuostatos nėra aiškiai nurodytos šių teismų Teisingumo Teismui pateiktuose klausimuose (šiuo klausimu žr. 2022 m. liepos 7 d. Sprendimo *Pensionsversicherungsanstalt (Vaiko auginimo užsienyje laikotarpiai)*, C-576/20, EU:C:2022:525, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 29 Šiuo aspektu, pirma, reikia pažymėti, kad nors pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl to, kaip aiškinti Pamatinio sprendimo 2005/212 4 ir 5 straipsnius, susijusius su nusikalstamu būdu įgytų pajamų, priemonių ir turto konfiskavimu, pagrindinė byla nėra susijusi su tokia konfiskavimo procedūra.
- 30 Iš tiesų, kalbant visų pirma apie sąvoką „konfiskavimas“, reikia remtis ne Pamatinio sprendimo 2005/212 1 straipsnio ketvirtoje įtraukoje pateikta apibrėžtimi, o Direktyvos 2014/42 2 straipsnio 4 punkte pateikta apibrėžtimi, nes pagal šios direktyvos 14 straipsnio 1 dalį šia direktyva buvo pakeistos, be kita ko, šio pamatinio sprendimo 1 straipsnio pirmos keturios įtraukos. Pagal šią apibrėžtį konfiskavimas – tai „dėl nusikalstamos veikos teismo paskirtas galutinis turto paėmimas“.

- 31 Pamatinio sprendimo 2005/212 2 straipsnio 1 dalyje reikalaujama, kad kiekviena valstybė narė imtųsi būtinų priemonių, kad galėtų konfiskuoti visas arba dalį nusikaltimo priemonių ir lėšų, įgytų iš nusikaltimų, už kuriuos baudžiama ilgesniu kaip vienų metų laisvės atėmimu, arba turtą, kurio vertė atitinka tokias lėšas.
- 32 Galiausiai iš Direktyvos 2014/42 2 straipsnio 1 punkto matyti, kad „pajamos“ atitinka bet kokią iš nusikalstamos veikos gautą ekonominę naudą ir jas gali sudaryti bet kokios formos turtas.
- 33 Šiomis aplinkybėmis, jei pinigų suma yra „turtas“, kuris gali būti konfiskuotas (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 21 d. Sprendimo *Okrazhna prokuratura – Varna*, C-845/19 ir C-863/19, EU:C:2021:864, 58 punktą), tokiam turtui konfiskavimo priemonė pagal Pamatinio sprendimo 2005/212 2 straipsnio 1 dalį gali būti taikoma tik tuo atveju, jei jis atitinka iš nusikalstamos veikos gautą naudą, t. y. iš tos veikos gautas pajamas arba tos veikos priemones, t. y. daiktą, kuris buvo naudojamas arba skirtas naudoti nusikalstamai veikai daryti.
- 34 Atvirkščiai, sąvoka „piniginė bauda“, kaip ji apibrėžta Pamatinio sprendimo 2005/214 1 straipsnio b punkto i papunktyje, reiškia prievolę sumokėti pinigų sumą, nustatytą priėmus apkaltinamąjį nuosprendį baudžiamojoje byloje. Šioje nuostatoje patikslinama, kad ši sąvoka neapima, be kita ko, sprendimų konfiskuoti nusikaltimo priemones ar pajamas.
- 35 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad piniginės baudos dydis nebūtinai atitiks iš nusikalstamos veikos, už kurią skiriama ši sankcija, gautos ekonominės naudos vertę. Iš tiesų tokia bauda gali būti mažesnė už šios naudos vertę, jai lygi ar už ją didesnė ir gali būti taikoma net negavus tokios naudos arba kartu konfiskuojant iš nusikalstamos veikos gautas pajamas. Be to, tokios piniginės baudos negalima prilyginti ir priemonės, kuria buvo padarytas atitinkamas nusikaltimas, konfiskavimui.
- 36 Taigi Sąjungos teisės aktų leidėjas, priimdamas pamatinius sprendimus 2005/212 ir 2005/214, siekė atskirti priemones, susijusias su turto, kuris yra nusikalstamu būdu gautos pajamos arba nusikalstamos veikos priemonės, konfiskavimu, nuo priemonių, susijusių su pinigine bauda už tokias nusikalstamas veikas.
- 37 Nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad piniginės baudos, atitinkančios naudą, kurią juridinis asmuo gavo ar galėjo gauti iš nusikalstamos veikos, skyrimas juridiniam asmeniui dėl fizinio asmens padarytos nusikalstamos veikos yra visų ar dalies nusikalstamu būdu gautų pajamų konfiskavimas, kaip tai suprantama pagal Pamatinį sprendimą 2005/212. Vis dėlto jis patikslina, kad pagal Bulgarijos teisę leidžiama skirti tokią piniginę baudą net ir tada, kai faktiškai nebuvo gauta jokios naudos arba kai nauda nėra turtinio pobūdžio, ir priduria, kad *Zann* 83a ir paskesniuose straipsniuose numatyta procedūra taikoma ne tik dėl neteisėtai įgyto turto. Be to, iš šio 83a straipsnio 1 dalies matyti, kad piniginės baudos suma, kuri gali būti paskirta, gali viršyti gautos naudos vertę.
- 38 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, *Zann* 83a straipsnio 1 dalyje numatyta piniginė sankcija nėra konfiskavimo priemonė, kaip tai suprantama pagal Pamatinį sprendimą 2005/212 ir Direktyvą 2014/42, net jei šios sankcijos dydis atitinka nusikalstamu būdu gautos turtinės naudos vertę.
- 39 Darytina išvada, kad šis pamatinis sprendimas netaikytinas pagrindinėje byloje, todėl nagrinėjant šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą nereikia aiškinti jo 4 ir 5 straipsnių.

- 40 Antra, kalbant apie prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo abejones dėl *Zann* 83a ir paskesnių straipsnių atitikties Chartijos 49 straipsniui, svarbu, pirma, konstatuoti, kad pagrindinės bylos dalykas yra piniginės baudos skyrimas bendrovei dėl neteisėtos turtinės naudos, kurią ši gavo jos atstovei ir vadovei padarius nusikalstamą veiką, susijusią su PVM deklaravimu.
- 41 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad nacionalinių mokesčių institucijų paskirtos administracinės nuobaudos ir baudžiamosios bylos, iškeltos dėl PVM pažeidimų, yra Sąjungos teisės įgyvendinimas, kaip tai suprantama pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį, jei jomis siekiama užtikrinti teisingą PVM surinkimą ir kovoti su sukčiavimu (šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Åkerberg Fransson*, C-617/10, EU:C:2013:105, 26 ir 27 punktus ir 2022 m. gegužės 5 d. Sprendimo *BV*, C-570/20, EU:C:2022:348, 26 punktą). Tas pats pasakytina ir apie sankcijas, kurias teismas skiria nagrinėdamas tokias baudžiamąsias bylas. Darytina išvada, kad Chartija taikytina pagrindinėje byloje.
- 42 Antra, neginčijama, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama sankcijų sistema yra baudžiamojo pobūdžio. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas visų pirma nurodo, kad *Zann* 83a ir paskesniuose straipsniuose numatyta procedūra turi visus baudžiamojo proceso požymius.
- 43 Trečia, Chartijos 49 straipsnyje, be kita ko, įtvirtintas nusikalstamų veikų ir bausmių teisėtumo principas, kaip matyti iš Su Pagrindinių teisių chartija susijusių išaiškinimų (OL C 303, 2007, p. 17), atitinka 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 7 straipsnį.
- 44 Chartijos 52 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių EŽTK garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje konvencijoje. Taigi Teisingumo Teismas turi užtikrinti, kad jam aiškinant Chartijos 49 straipsnį būtų garantuojamas toks apsaugos lygis, kuris atitiktų pagal EŽTK 7 straipsnį, kaip jį aiškina Europos Žmogaus Teisių Teismas, suteikiamą apsaugos lygį (šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *IS (Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą neteisėtumas)*, C-564/19, EU:C:2021:949, 101 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 45 Kaip pažymėjo pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, Europos Žmogaus Teisių Teismas yra nusprendęs, kad EŽTK 7 straipsniu draudžiama, kad baudžiamojo pobūdžio sankcija asmeniui būtų paskirta prieš tai nenustačius ir nepaskelbus jo asmeninės baudžiamosios atsakomybės, nes būtų nepaisoma ir EŽTK 6 straipsnio 2 dalyje garantuojamos nekaltumo prezumpcijos (2018 m. birželio 28 d. EŽTT sprendimas byloje *G.I.E.M s.r.l ir kiti prieš Italiją*, CE:ECHR:2018:0628JUD000182806, § 251).
- 46 Kadangi Chartijos 49 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad jame įtvirtinti tie patys reikalavimai kaip ir EŽTK 7 straipsnyje ir paminėti pirmesniame punkte, šis 49 straipsnis yra svarbus atsakant į pirmąjį prejudicinį klausimą.
- 47 Vis dėlto, kaip patvirtina šio sprendimo 45 punkte nurodyta jurisprudencija, tokie reikalavimai taip pat taikomi kalbant apie EŽTK 6 straipsnio 2 dalyje numatytą nekaltumo prezumpcijos principą, kuris aiškiai įtvirtintas Chartijos 48 straipsnio 1 dalyje.
- 48 Taigi, atsižvelgiant į šio prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalyką, kuris iš esmės yra susijęs su baudžiamosios atsakomybės juridiniam asmeniui prezumpcijos taikymu dėl jo atstovo ir vadovo veiksmų, atsakant į šį klausimą pakanka daryti nuorodą ne į Chartijos 49 straipsnį, o į jos

48 straipsnio 1 dalį, kuri, kaip ir šio sprendimo 44 punkte nurodyta jurisprudencija, turi būti aiškinama taip, kad joje numatytas toks apsaugos lygis, kuris nepažeidžia EŽTK 6 straipsniu garantuojamos apsaugos.

- 49 Chartijos 48 straipsnio 2 dalis, kurioje įtvirtintas teisės į gynybą paisymo principas, taip pat atrodo reikšminga siekiant pateikti naudingą atsakymą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 50 Taigi pirmąjį klausimą reikia reformuluoti taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar Chartijos 48 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį nacionalinis teismas juridiniam asmeniui gali skirti baudžiamąją sankciją už nusikalstamą veiką, už kurią atsakingas fizinis asmuo, turintis teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, jei ši atsakomybė dar galutinai nenustatyta.

Dėl esmės

- 51 Pagal Chartijos 48 straipsnio 1 dalį kiekvienas nusikaltimo padarymu kaltinamas asmuo laikomas nekaltu, kol jo kaltė neįrodyta pagal įstatymą. Šis principas taikomas nustatant pažeidimo, dėl kurio gali būti skiriamos baudžiamojo pobūdžio administracinės sankcijos, objektyvius požymius (2021 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Adler Real Estate ir kt.*, C-546/18, EU:C:2021:711, 46 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), kaip yra nagrinėjamu atveju, taip pat kaip konstatuota šio sprendimo 42 punkte.
- 52 Be to, Chartijos 48 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad kiekvienam, kuris kaltinamas padaręs nusikaltimą, užtikrinama teisė į gynybą. Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad teisės į gynybą užtikrinimas per visą procedūrą, kuri gali pasibaigti sankcijų paskyrimu, yra pagrindinis Sąjungos teisės principas (2010 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akros Chemicals / Komisija ir kt.*, C-550/07 P, EU:C:2010:512, 92 punktas ir 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Komisija / Lenkija (Teisėjų drausmės tvarka)*, C-791/19, EU:C:2021:596, 204 punktas).
- 53 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, iš kartu skaitomų *Zann* 83a straipsnio 1 dalies ir 83b ir 83f straipsnių nuostatų matyti, kad baudžiamoji sankcija gali būti skirta juridiniam asmeniui, jeigu jis praturtėjo arba gali praturėti iš nusikalstamos veikos, už kurią atsakingas fizinis asmuo, turintis teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, dar prieš galutinai nuteisiant šį fizinį asmenį už šią nusikalstamą veiką.
- 54 Be to, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad teismas, prokuroro siūlymu nagrinėjantis galimybę skirti juridiniam asmeniui piniginę baudą pagal *Zann* 83a straipsnio 1 dalį, pagal šio įstatymo 83d straipsnio 5 dalį turi nagrinėti tik pastarojoje nuostatoje nurodytas bylos aplinkybes, t. y. ar atitinkamas juridinis asmuo gavo neteisėtą naudą, ar egzistuoja ryšys tarp nusikalstamą veiką padariusio asmens ir juridinio asmens, ar egzistuoja ryšys tarp nusikalstamos veikos ir gautos naudos, taip pat naudos pobūdį ir vertę, visų pirma galimą jos turtinį pobūdį. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad visos šios aplinkybės grindžiamos prielaida, jog buvo padaryta nusikalstama veika, ir priduria, kad teismas, kuriam adresuojamas kompetentingo prokuroro pasiūlymas, neturi teisės kvestionuoti šios prielaidos pagrįstumo, nes klausimą, ar buvo padaryta nusikalstama veika, galima spręsti tik baudžiamajame procese prieš fizinį asmenį.

- 55 Galiausiai iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos nematyti, kad juridinis asmuo turi neribotą galimybę kreiptis į teismą, kuri jam leistų vėlesnėje prieš jį pradėtos procedūros stadijoje ginčyti padarytos nusikalstamos veikos tikrumą.
- 56 Iš tiesų, nors pagal *Zann* 83e straipsnį šis juridinis asmuo gali pateikti apeliacinį skundą dėl teismo dėl jo priimto sprendimo, apeliacinės instancijos teismas taip pat negali įvertinti šios prielaidos teisingumo.
- 57 Be to, procesas, per kurį pagal šio įstatymo 83f straipsnį juridiniam asmeniui buvo paskirtos baudžiamosios sankcijos, gali būti atnaujintas tik tam tikromis ypatingomis aplinkybėmis. Todėl net nenagrinėjant klausimo, ar šie proceso atnaujinimo pagrindai būtų nagrinėjančiam teismui suteikia daugiau įgaliojimų nei tie, kuriuos jis turėjo priimdamas sprendimą pirmojoje ar apeliacinėje instancijoje, pakanka pažymėti, kad tai yra išimtinė teisių gynimo priemonė, kuria pagal minėto įstatymo 83a ir paskesnius straipsnius nuteistas juridinis asmuo negali pasinaudoti *ipso iure*.
- 58 Darytina išvada, kad, kaip generalinis advokatas nurodė išvados 50 ir 52 punktuose, juridinis asmuo gali būti galutinai nubaustas už nusikalstamą veiką, už kurią atsakingas fizinis asmuo, turintis teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, ir kompetentingas teismas net negalėtų įvertinti šios nusikalstamos veikos tikrumo, o juridinis asmuo net negalėtų pateikti jokių su tuo susijusių naudingų pastabų.
- 59 Tokioje situacijoje akivaizdžiai neproporcingai pažeidžiamas nekaltumo prezumpcijos principas ir teisės į gynybą, kurios šiam juridiniam asmeniui užtikrinamos pagal Chartijos 48 straipsnį.
- 60 Tiesa, kad pagal Chartijos 48 straipsnį valstybei narei nedraudžiama nustatyti faktinių ar teisinių prezumpcijų, tačiau ši valstybė narė turi numatyti savo baudžiamuosiuose įstatymuose įtvirtintų prezumpcijų pagrįstas ribas, atsižvelgdama į nagrinėjamos bylos rimtumą ir užtikrindama teisę į gynybą, nes priešingu atveju būtų neproporcingai pažeistas šio straipsnio 1 dalyje įtvirtintas nekaltumo prezumpcijos principas (šiuo klausimu žr. 2021 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Adler Real Estate ir kt.*, C-546/18, EU:C:2021:711, 47 punktą).
- 61 EŽTT taip pat yra nusprendęs, kad susitariančiosios valstybės, *inter alia*, tam tikromis sąlygomis gali nustatyti, kad baudžiama už pačią materialią veiką ar objektyvų faktą. Tačiau baudžiamosiose bylose EŽTK įpareigoja jas laikytis tam tikrų sąlygų. Šių sąlygų nesilaikoma, kai dėl prezumpcijos iš asmens atimama bet kokia galimybė išteisinti save dėl jam inkriminuojamų veikų, todėl asmuo netenka galimybės pasinaudoti EŽTK 6 straipsnio 2 dalimi (šiuo klausimu žr. 2018 m. birželio 28 d. EŽTT sprendimo *G.I.E.M s.r.l ir kiti prieš Italiją*, ECLI:CE:ECHR:2018:0628JUD000182806, 243 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 62 Tačiau, kaip pabrėžta šio sprendimo 54 punkte, teismas, kuriam pavesta skirti sankciją juridiniam asmeniui, turi teisę priimti sprendimą tik dėl tam tikrų konkrečių aplinkybių ir negali įvertinti nusikalstamos veikos, galinčios pagrįsti tokią sankciją, tikrumo. Darytina išvada, kad šis juridinis asmuo negali veiksmingai įgyvendinti savo teisės į gynybą, nes negali ginčyti šios nusikalstamos veikos tikrumo ir galiausiai turi patirti atskiros bylos prieš fizinį asmenį, turintį teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, pasekmes.
- 63 Šiuo klausimu reikia priminti, kad teisė į gynybą yra subjektyvi, todėl būtent pačios suinteresuotosios šalys turi turėti galimybę ja veiksmingai pasinaudoti (žr. 2021 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Adler Real Estate ir kt.*, C-546/18, EU:C:2021:711, 59 punktą ir jame nurodytą

jurisprudenciją). Be to, negalima atmesti galimybės, kad juridinio asmens ir fizinio asmens, turinčio teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, interesai gali skirtis.

- 64 Tokios išvados negali paneigti tai, kad juridinis asmuo pagal *Zann* 83f straipsnį gali prašyti atnaujinti procesą, siekdamas, kad jam paskirta piniginė sankcija būtų netaikoma, be kita ko, tuo atveju, kai fizinis asmuo, turintis teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, išteisinamas dėl veikų, kuriomis buvo kaltinamas. Iš tiesų, kaip nurodyta šio sprendimo 55 punkte, tokios teisių gynimo priemonės negalima prilyginti neribotos jurisdikcijos ieškiniui, kuriuo šis juridinis asmuo gali pasinaudoti *ipso iure*.
- 65 Be to, nors *Zann* 83a ir paskesniuose straipsniuose nustatyta procedūra leidžia apsaugoti Sąjungos finansinius interesus užtikrinant teisingą PVM surinkimą, vis dėlto toks tikslas negali pateisinti neproporcingo Chartijos 48 straipsnyje įtvirtintų garantijų pažeidimo (pagal analogiją žr. 2006 m. lapkričio 23 d. EŽTT sprendimo *Jussila prieš Suomiją*, CE:ECHR:2006:1123JUD007305301, 36 punktą). Taip pat neįrodyta, kad tokia procedūra, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, yra būtina siekiant išvengti sisteminio nebaudžiamumo pavojaus.
- 66 Darytina išvada, kad tokia procedūra, kaip numatyta *Zann* 83a ir paskesniuose straipsniuose, akivaizdžiai neproporcingai pažeidžiamos Chartijos 48 straipsnyje įtvirtintos teisės.
- 67 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Chartijos 48 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį nacionalinis teismas juridiniam asmeniui gali skirti baudžiamąją sankciją už nusikalstamą veiką, už kurią atsakingas fizinis asmuo, turintis teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, jei šiam juridiniam asmeniui nebuvo suteikta galimybė ginčyti šio nusikaltimo tikrumą.

Dėl antrojo klausimo

- 68 Atsižvelgiant į atsakymą, pateiktą į pirmąjį klausimą, į antrąjį klausimą atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 69 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

Chartijos 48 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį draudžiamas nacionalinės teisės aktas, pagal kurį nacionalinis teismas juridiniam asmeniui gali skirti baudžiamąją sankciją už nusikalstamą veiką, už kurią atsakingas fizinis asmuo, turintis teisę prisiimti įpareigojimus šio juridinio asmens vardu arba jam atstovauti, jei šiam juridiniam asmeniui nebuvo suteikta galimybė ginčyti šio nusikaltimo tikrumą.

Parašai.